

Tegner det man ikke kan skrive

Udstilling. Sydslesvigs danske Kunstforening har været to år undervejs med en pragtudstilling af danske dagblades satiretegninger gennem 85 år. To af de kendte, Klaus Albrechtsen og Roald Als, mødte op til udstillingen i Flensborg.

FLENSBORG. Bladtegnere tegner dét, som journalister ikke kan skrive. Der findes noget, som alle ved, men som aviser ikke skriver - som regel fordi, journalisten ikke kan få en kilde til at lægge navn til historien.

Sådan ser to avistegnere, en tidligere og en nuværende, på sagen, når de skal begrunde behovet for, at dagblade hyrer tegnere.

Politikens skarpe stregtegner Roald Als og Klaus Albrechtsen, der tidligere har tegnet for blandt andet Ekstra Bladet, B.T. og Information, tog turen til Flensborg, da Sydslesvigsk danske Kunstforening torsdag aften åbnede den ny udstilling på Centralbiblioteket: Dansk dagblads satire fra 1918 til 2003. De to har leveret i stribevis af satiretegninger, der i et hug rammer en pointe, som en nok så lang avisartikel ikke gør.

Roalds Als er især blevet kendt for sine satiretegninger af den nuværende statsminister Anders Fogh Rasmussen, der i Als' streg er en hulemand.

- Jeg har mødt Fogh Rasmussen personligt, når jeg har tegnet ham i forbindelse med interviews. Han har drillet mig med, at siden jeg begyndte at afbilde ham som hulemand, er Venstre gået frem ved hvert valg. Det var ikke ligefrem det, der var meningen, siger Roald Als.

Han ser heller end end gerne, at der kommer en ny regering i Danmark - og netop her er vi inde ved kernen i bladtegnernes virke. At være i opposition. Det ligger i satirens natur. At både Roald Als og Klaus Albrechtsen erklærer deres sympati for venstrefløjens ideer er så en anden sag.

Gør altid noget dumt

- Den første Anders Fogh Rasmussen som hulemand tegnede jeg, da jeg skulle illustrere en anmeldelse i Weekendavisen af hans bog »Fra socialstat til minimalstat«. Siden er han dukket op med jævne mellemrum, siger Roald Als med et diskret smil.

- Selv om der er en regering, man holder med, så kommer den jo altid til at gøre noget dumt. Og det giver stof til en tegning. En god rettesnor for en bladtegner er altid: Hvad siger politikerne - og hvad gør de? Find forskellen og tegn den, tilføjer Klaus Albrechtsen.

Begge var synligt imponerede, da de mødte op på Dansk Centralbibliotek. Udstillingens arrangør, Sydslesvigs danske Kunstforening, har scannet et udvalg af begge tegnes værker og trykt dem på plakater i 2,50 meter gange 90 centimeter. Plakaterne hænger ned fra loftet midt i udstillingslokalerne.

- På den måde får vi en rumlig virkning. Ellers bliver stregtegninger i glas og ramme meget let til en frimærkeudstilling, siger Erik Fredens fra kunstforeningen.

- Tegningerne er jo ikke beregnet til at skulle udstilles. De er lavet for at blive mangfoldiggjort, og det er jo det, vi gør ved at trykke dem i plakatstørrelse,

Politikens tegner Roald Als er blevet kendt for sine tegninger af statsminister Anders Fogh Rasmussen som hulemand. Ideen opstod, da Anders Fogh Rasmussen udgav sin ultraliberale bog »Fra socialstat til minimalstat«.

(Fotos: Morten Ranners)

Klaus Albrechtsen: - En tegning skal være enkel, men gerne med flere lag.

tilføjer han.

Udstillingen har været godt to år undervejs med al forberedende arbejde - og varer blot et par uger.

Med på udstillingen er også værker af tegneren Anton Hansen, der døde i 1960. I mellemkrigstiden blev han betragtet som en af de betydeligste danske kunstnere. Han tegnede blandt andet for Le Monde, Simplicissimus, Ekstra Bladet og Socialdemokraten. I årene efter Første Verdenskrig behandlede han især proletarens elendige situation med kontrastfyldte sort-hvide billeder ledsaget af krasse kommentarer.

- Når man ser hans tegninger i dag, kan man godt se, at avistegninger ikke er tidløse. Selv om Anton Hansens tegninger er fremragende, så virker de allige-

vel lidt gammeldags i dag, siger den 71-årige Klaus Albrechtsen. Men den sociale indignation, som Anton Hansen havde, kan både Roald Als og Klaus Albrechtsen genkende i sig selv. Det er drivkraften. Noget andet er den udtalte eller udtalte censur.

vel lidt gammeldags i dag, siger den 71-årige Klaus Albrechtsen.

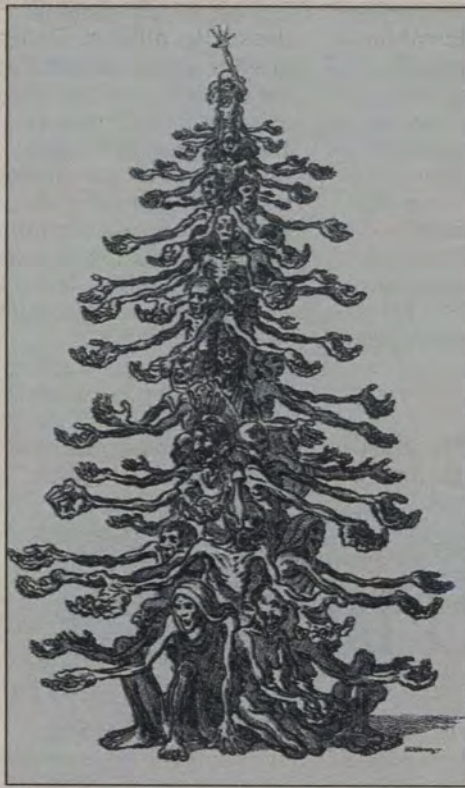
Men den sociale indignation, som Anton Hansen havde, kan både Roald Als og Klaus Albrechtsen genkende i sig selv. Det er drivkraften. Noget andet er den udtalte eller udtalte censur.

Nej til censur

- På Berlingske Tidende fortalte en gammel redaktør mig, at jeg ikke måtte lave grin med militæret eller kongehuset. Så valgte jeg Ekstra Bladet i stedet for. Når jeg har fået nej til noget tilstrækkeligt mange gange, er jeg søgt et andet sted hen, siger Klaus Albrechtsen.

På Weekendavisen fik Roald Als frit slag. Eneste betingelse var, at der ikke måtte tegnes tissemand.

- Jeg plejer at sige til redaktørerne, at jeg ikke vil censureres

Klaus Albrechtsen: Juletræet med sin pynt.

Tidligere trafikminister Kaj Ikkast er ofte blevet beskyldt for at være medlem af den jyske motorvejsmafia. Tegning af Roald Als.

på indholdet - men de må gerne give mig kritik på selve kvaliteten. På Politiken er tegnerne dog altid blevet meget forkælet. Vi har frie rammer og gode arbejdsvilkår, siger Roald Als.

Han lader sig meget inspirere af forslag fra andre medarbejdere i Politikens Hus, især af bagsideredaktørerne.

- Det sker tit, de kommer med pointen, så leverer jeg strengen, fortæller Roald Als.

Dansk dagbladssatire fra 1918 til 2003 med tegninger af Anton Hansen, Klaus Albrechtsen og Roald Als. Udstilling på Dansk Centralbibliotek i Flensborg til og med den 28. november. Arrangør: Sydslesvigs danske Kunstforening.

Hans Chr. Davidsen